

S i n n a

par

Bihbeles = draudsibahm,

Widsemmes Latweefcheem

d o h t a

no

Nihges Bihbeles = draudsibas,

1823fchâ gaddâ.

5/171

Mihli Latweefchi!

Wiffi gan laikam dsirdeht buhfeet dsirde-
juschi fo, par Bihbeles-draudsibahm, un
par winnu darboschanu, lai laudim Bih-
beles teef rohkâs. Bet zits, kas sinn,
naw eeklausijees, zits naw fanehmis labbi
to, kas winnam stahstihets; tapeh; tad nu
jums fchi sinnas-grahmatina dohta, lai, to
lassoht, wiffi dabbutu skaidri fo sinnaht par
Bihbeles-draudsibahm un winnu fwehtibu;
lai tee, kas paschi jau kahdai Bihbeles-
draudsibai dewuschees par beedreem, dab-
butu dsirdeht fo par tahm zittahm; un lai
juhs wifsnokat preezaturees tahs warren
leelas fwehtibas deht, fo Kristus preezas-
mahziba dohdama dohd, baggatigi mihtoht
zilweku starpâ.

Rà nu schis preezas-wahrds mistu bag-
 gatigi zilwefu starpâ, fabeedrojufchees zil-
 weki wiffâs lauschu tautâs un fahrtâs, un
 fattr, pehz fawas eespehschanas, famett
 naud, par fo moi Bihbeles leef druffeht,
 moi gattawas pehrf un pehzak isdohd leh-
 taki, ne fâ paschi pirkufchi; moi arri tâpat
 no mihlestibas ischfinke. No tahdas fa-
 beedroschanas tad nu zehlees wifs tas pulks
 to Bihbeles-draudsibu, gan muhsu scheh-
 liga Keisara walstibâ, gan wiffâs pasau-
 les mallu mallâs.

Englenderu semmê wifspirmakaja un
 wifslaelakaja Bihbeles-draudsiba. Zeef
 leela effoht, noprattiseet gan, fad lassiseet,
 fa weenâ gaddâ ween (taî 1820tâ gaddâ)
 pee winnas famesti 1,860,660 (millione,
 astonfints feschdesmit tuhstoschi, feschi
 finti un feschdesmit) Rubbuti. Rad nu
 pee schahs pasauls naudas peeleeef flah
 to, fas atlikfusi no zitteem gaddeem, tad
 brihnums ne buhs, fâ tannî paschâ gaddâ
 ween isdewufi 2,476,940 (diwi milliones,
 tschetrfints septindesmitfeschus tuhstoschus,

dewinſimts un tſchetrdefmit) Rubbulus, kà likkuſi druckeht Bihbeles wairak, ne kà 50 (peeꝛdefmit) wallodâs, kà islaiduſi lauschurohâs: 256,883 (diwiſimts peeꝛdefmitſeſchas tuhkſtoſchas, aſtonſimts, aſtondefmit un trihs) Bihbeles, un kà tomehr wehl daudſ zittahm Bihbeles-draudſibahm palihdſejuſi ar gattawu naudu.

Muhſu ſchehliga Keisara walſtibâ, Peh-terburgas Bihbeles-draudſiba irr wiſſulee-lakaja, un pee winnas turrachs — kà pee galwas lohjekti — tahs zittas, Kreemuſemmê, Widſemmê, Kuſſemmê un Jggauuſemmê. Schi Pehterburges Bihbeles-draudſiba tai 1820tâ gaddâ likkuſi druckeht 69,000 (ſeſchdefmit dewin tuhkſtoſchas) Bihbeles (weſſelas) un Jaunas Derribas (Puſſbihbeles); un islaiduſi pahſ wiſſu Kreemuſemmi 65,477 (ſeſchdefmitpeeꝛas tuhkſtoſchas, tſchetrſimts, ſeptindefmit un ſeptinas). Par naudu pahrdewuſi 4974 (tſchetrzuhkſtoſchas, dewinſimtas, ſeptindefmit un tſchetras); iſſchkinſojuſi 2755 (diwituhkſtoſchas, ſeptinſimtas, peeꝛdefmit un peeꝛas).

Kad faleef kohpâ wiffas Bihbeles, fo Pehterburges Bihbeles = draudsiba, woi lifkufi druffeht, woi nu pat jau leef druffeht, woi dsirrahs druffeht us preeffchu, tad falaffisees wairaf, ne fâ tſchetrſimts = tuhſtoſchas. Pa teem pirmajeem 8 gaddeem, fchi Bihbeles = draudsiba islaiduſi patti: 188,644 (ſimts aſtondeſmit aſtonas tuhſtoſchas, feſchſimts, tſchetrdeſmit un tſchetras) Bihbeles, un tahs zittas Bihbeles = palihga = beedribas irr islaiduſchas 87,025 (aſtondeſmit ſeptim tuhſtoſchas, diwideſmit un peežas); tas iſtaifa kohpâ 275,669 (diwiſimts ſeptindeſmit peežas tuhſtoſchas, feſchſimts, feſchdeſmit un dewinas) Bihbeles.

Pa wiſſu Kreemuſemmi taî 1820tâ gaddâ bija 196 Bihbeles = draudsibas, pee furrâhm tannî paſchâ gaddâ ween ſameſti 196,726 (ſimts dewindeſmit feſchi tuhſtoſchi un ſeptinſimts diwideſmit un feſchi) Rubbuli; bet par ſeptineem gaddeem ſameſti 1,747,862 (millione, ſeptinſimts tſchetrdeſmit ſeptim tuhſtoſchi, aſtonſimts, feſchdeſmit

un divi) Rubbuki, no furreem isdohti
1,712,043 (millione, septiasimts diwpazmit
tuhkstoschi un tschetrdesmit trihs) Rubbuki.

Èà fà Pehterburgê, tà arri Rihgê ir-
raid Bihbeles-draudsiba, taggad jau ween-
pazmitâ gaddâ. Schai irr beedri pa wissu
Widsemnes teesu, un schi wissuwairak
darbojahs, Widsemmi apgahdaht ar sweh-
tahm Bihbelehni.

Rihges Bihbeles-draudsiba, pa teem
desmit gaddeem, kamehr winna sawu swehtu
darbu strahda, jau isdewusi 11,000 (ween-
pazmit tuhkstoschus) Rubbukus Sudraba,
par fo likkusi Bihbeles druffeht un winnu
wahkus taifht; ischkinfojusi Bihbeles
(weffelas) 18 Latweeschu, 28 wezzu Kree-
wu, un 78 Wahzeeschu wallodâ — Jau-
nus Testamentus 108 eefsch wezzas Kree-
wu, 324 eefsch Wahzeeschu, 384 eefsch
Jagganu, un 1200 eefsch Latweeschu wal-
lodas; par naudü pahrdewusi Bihbeles
110 eefsch wezzas Kreemu, 533 eefsch
Wahzeeschu, un 3621 eefsch Latweeschu
wallodas; un Pufsbihbeles 75 jaunâ un

115 wezzâ Kreemu wallodâ, 1400 eefsch
 Wahzeefchu, 11,583 (weenpazmit tuhkstos-
 fchas, peezeefmits, astondesmit un trihs)
 eefsch Latweefchu wallodas, un 101 eefsch
 sweschahm wallodahm; tas istaisa kohpâ
 4396 (tschetrtuhkstoschas, trihsfimits, de-
 windefmit un sefchas) Bihbeles, un 15,290
 (peezeepazmit tuhkstoschas, diwisfimits un de-
 windefmit) Pufsbihbeles.

Un kâ Kihgê, tâ arri eefsch tahm
 masahm Widsemnes pilsfehthahm, Walkê,
 Walmerê, Zehsîs un Limbaschôs, Bihbe-
 les = draudsibas zehluschees. Lai gan irr
 fihkas, tâpat arr Kihges Bihbeles = drau-
 dsibai palihds ar sawahm naudas = dahwa-
 ninahm, un paschas ar tohs Deewa wahr-
 dus isdalla pehz sawas eefpehschanas.

Walmerê un Zehsîs, laudis fade-
 wahs Bihbeles = draudsibâ, tai paschâ deenâ,
 kad wiffâs muhsu basnizâs Deemu flaweja
 par to no Luttera atskraidrotu tizzibu.

Walmeres Bihbeles = draudsiba pehrn
 samantofusi, no saweem 46 beedreem, 36

Rubbutus un 30 Kapeikus Sudraba, un irr pahrdewufi Bihbeles (wesselas) 5 eeksch Wahzeefchu un 4 eeksch Latweefchu wallodas, — Jaunus Testamentus 4 Wahzeefchu un 17 Latweefchu wallodâ; par wolti isdallijufi Bihbeles 2 eeksch Wahzeefchu, un Jaunus Testamentus 15 eeksch Latweefchu wallodas. Tee beedri tahs Bihbeles=draudsibas, kas Zehsîs irr, pee kurras no Ahraifchu basnizas=walsts arri laudis turrabs, samettuschi pehrn 40 Rubbutus 55 Kapeikus Sudraba un 66 Rubbutus 27 Kap. Banko=naudas.

Bet ne dohmajeet, kâ pilsfatneeki ween fabeedrojufchees us tahdu swehtu darbu, nè — us semnehm arri, gohds Deewam augstakam, Kristus draugi rohnabs, kam labs prahts palihdseht pee ta, kâ ar Deewa wahrdeem nahktu Deewa walstiba, un kam naw schehl, no sawas laizigas mantas kahdu grassi tehreht, lai ar to zitteem muhschigas mantas sagahdatu.

Lassait ween, gan pehzaf fazzifheet teescham: Tas Kungs usluhko arri tohs ne=

fpehzigus fehahs pafauls, un darra leelas leetas arri zaur teem wahjeem.

Zau fefchi gaddi irr, kamehr Straupê weena Bihbeles = beedriba, kurrâ neween no Straupeefcheem, bet no dauds zittahm basnizas = walstim pehrnajâ gaddâ bija 2729 (diwituhkfstofchi, septinsimti, diwidesmit un dewini) Latweefchu, un 75 (septindesmit un peezi) Wahzeefchu beedri un labdarritaji famettufchi 2177 (diwituhkfstofchus, weensimts, septindesmit un septinus) Kubbutus un 77 Kappeikus. Schi gohdiga Bihbeles = beedriba us 17 zittahm basnizas = walstim fuhrijusi dahwanai 42 Bihbeles (wefelas) un 1206 (tuhkfstofchas, diwisimts un fefchas) Jaunas Derribas, kas gan maksa 2115 (diwituhkfstofchus, weensimts un peezipazmit) Kubbutus. Nispehrnajâ gaddâ, kad Ehweles jaunu basnizu eefwehtija, Straupes un Nihges Bihbeles = draudsibas Ehweles walsti fehkinjoja tik dauds Jaunu Testamentu, ka katrai fehtai tikke weena, kas tur glabbajama us laifu laikeem.

Grimmuldeefchi arri fagahjuschi
 fawâ Bihbeles = draudsibâ, kas pehrn fa-
 mantojusfi no faweem beedreem 254 Rub-
 butus 89 Kapeikus Banko = naudas, un
 54 Rubbutus 15 Kapeikus Sudraba; un
 no mihlestibas isdahwanajusi Bihbeles 4,
 un Pufsbihbeles 164 eefsch Latweefchu,
 un 3 eefsch Wahzeefchu wallodas.

Allufsnê 900 Bihbeles = draudsibas
 beedri famettuschi 46 Rubbutus 5 Kap-
 peikus Sudraba un 355 Rubbutus Banko-
 naudas; pahrdewufchi 21 Bihbeles un 106
 Pufsbihbeles, un ischfinkojuschi 1 Bihbeli
 un 275 Jaunus Testamentus.

Tai Bihbeles = draudsibâ, kas Lim-
 baschôs irr, un pee furras arr Um-
 murgas basnizas = walsts peederr, no 80
 beedreem pa 3 gaddeem famesti 385 Rub-
 buti; pahrdoh̄tas 210 Bihbeles, un dah-
 wanai dohtas 27.

Jaun = un Wezz = Peebalgâ, fur
 aispehrnajâ gaddâ weena Bihbeles = draudsiba
 zehlusées, 2003 (diwituh̄fstoschi un trihs)

beedri famettufchi 444 Rubbutus, un tuh-
 liht ischkinfojufchi 221 Bihbeles, un par
 naudu isdemufchi 19. Pee Zehswai-
 nes Bihbeles = draudsibas turrahs 592
 beedri, fas pehrn falikkufchi 49 Rubbu-
 tus 46 Rappeikus Sudraba, un ischkin-
 fojufchi 2 Bihbeles un 84 Pufsbihbeles.
 Leeseres Bihbeles = draudsibas beedri (no
 Latweefcheem 577, no Wahzeefcheem 6,)
 pehrnajâ gaddâ famettufchi 35 Rubbutus
 55 Rappeikus Sudraba; par lehtu naudu
 pahrdemufchi 20 Bihbeles un 86 Jaunus
 Testamentus, un ischkinfojufchi 1 Bihbeli
 un 54 Pufsbihbeles.

Leelwardes Bihbeles = draudsibai 229
 Latweefchu un 24 Wahzeefchu beedri, un
 23 Wahzeefchu labdarritaji, fas pehrn fa-
 mettufchi 69 Rubbutus $49\frac{1}{2}$ Rappeikus
 Sudraba; pahrdemufchi 5 Bihbeles Wah-
 zeefchu, un 2 Latweefchu wallodâ, un 6
 Latweefchu jannus Testamentus; isdalliju-
 fchi Bihbeles 8 eefsch Latweefchu un 1
 eefsch Wahzeefchu wallodas, un 44 Lat-
 weefchu Jaunas Derribas.

Ro nu dohmajeet, mihti Latweefchi, lassijufchi, kà semneeki arri sagahjuschi Bihbeles = draudsibâs, samettufchi no sawas nabbadsibas masuminu, un tomehr padarrijufchi leelas leetas, preezinajufchi dauds dwehfeles. Woi wehl buhs juhfu starpâ kahds, kas leekahs ne spehjohts fo doht? Woi ne kaunesees, kad dsird, kà Straupê nabbadsite, kam kahjas un rohkas farautas, mettufi tik labbi sawu dahwaninu; kà zits tufsch kalpawihrs turpat Straupê neffis, zif spehjis, paschâ wafkarâ, tapeh; kà mahjâs apfimehje, kad fazzija, winsch arri gribboht beedrotees ar Bihbeles = beedribu; kà Zehswainê ar weena nabbage gribbejufi doht 20 Kappeikus Sudraba, bet mahjitalis tikkai 5 nehmis. Lai Deems ween dohd dauds tahdus nabbagus, tad dauds tiks baggati eeksch atsichchanas tahs pateefibas; dauds tahdus tufschus, tad dauds tiks pilditi ar debbestigahm mantahm. Zeb, woi kas sinn zits atraujahs doht tapeh; kà par sawu naudü, fo mett pee Bihbeles = draudsibas, pats ne dabbu ne kahdu

Bihbeli, bet japehrk pascham. Ak tawu nejehd sibu! Prahts arr irr dohmacht, fà par sawu grassi kattr samantohs Bihbeli! Nè, tu dohdi sawu grassi, un zits sawu, kamehr falassahs Rubbuti, par fo Bihbeles teef pirktas, un tewim un zitteem lehti pahrdohhtas. Woi tewim gan schehl ta reezenina, fo eegreesis nab-badsina rohfas, fà tad nu gan warr schehl buht ta grascha, fo tu tehre, lai tee, kas nabbagi garrâ, baggati teef wiffâ mahzibâ un wiffâ atsifhschanâ.

Woi gan Straupeescheem schehl bijis saws tehriusch, kad dsirdejuschi, zeef fintahm, fintahm kahrtahm pateizis par eeschkinotu Bihbeli, saldats, kas no Straupes fenn deenahm nodohts, us tahleem Kreewusemmes rohbescheem kohrtelê stahwedams, jau ne dohmaja wairs redseht sawâ wallodâ tohs mihlus gahrdus Deewa wahrdus.

Kad nu farrâ ja-eet tawam dehlam, fo tu Deewa wahrdôs eemahzjis un Dee-

wa zellôs waddijis, woi swehtidams ne swehtifi tohs, kas winnam dohd lihds schohs wahr dus par winna kahju = spih = defli, un par gaischumu us winna zel = teem. Un to darra Rihges Bihbeles = draudsiba. Za jau dewusi Bihbeles teem refruteem, kas Rihgê swehrinati, un dsir = rahs doht wisseem Latweescheem, kas ween saldatôs, kad dabbuhs sinnaht, zeek tahdu irraid.

Kahdu warren leelu swehtibu Bihbeles = draudsibas ar Deewa palihgu dohd wisseem fristiteem, to redsesim skaidri tai deenâ, kurrâ pee gaismas nahks wissi darbi, kas ween eefsch Deewa darriti, fur wissas dwehseles, kas no Bihbeles = draudsibahm apkohptas ar Deewa wahr = deem, pateiks fuintahm, fuintahm kahr = tahm saweem kohpejeem, saweem glahbe = jeem. Uk, kahdu Swehtu præku juht, kas dwehselei warr glahbejs buht! Woi tad, mihli Latweeschi, schis preeks gahrds newa juhsu prahtam? Irr gan, pal = deems Deewam, irr gan; jo par to wif =

fas Patweefchu Bihbeles = draudsibas lee-
 zibu dohd; un jaluhds tas Tehws muhsu
 mihta Kunga Jesus Kristus, lai ar famu
 Swehtu Garru wehl dauds peewedd pee
 schahm draudsibahm, fas to sehflu ween
 sehj, no ka simtkahrtigi augli teem rah-
 dahs, fas to paschu kohp labbâ un goh-
 digâ firdi; un lai tas pats Swehtais
 Gars us to paschu swehtidams swehti
 arr scho sinnas = grahmatinu!

Ist zu drucken erlaubt worden.

Riga, den 18. August 1823.

Oberlehrer Keusler,
 stellvertr. Rigascher Gouv. = Schulendirektor.